

SZABADSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak:

Éves: Negyedévre	5 korona
három hónapra	12 "
három hónapra	5 "
hét napra	20 "

Felelős szerkesztő

Rudnyánszky Gyula.

Kiadó lapfőnöke:

Rácz József.

Egyesületi ára 4 fillér.

Bevezető és kiadóhivatal:

Debrecen, Császár u. 9. - Telef.

ROSTA.

Hajrá! nosza rajta! Megindult a haragos ellenzéki csatározás Hodossy Imre kis-szebeni nevezetes kijelentései ellen. Fújják Lehel kürtjét, hadonáznak Botond bárdjával és természetesen, mivel érvekkel nem tudják megdönteni Hodossy igazságait, még azt is szemére lobbantják hogy fényes, nagyszámu gárda kísérte őt Kis-Szebenbe.

Am ez nem gátolja meg az ellenzéki kikiáltókat, hogy egy füst alatt fel ne sorolják azt a harminckét nemest, a ki Kossuth Ferencet Nánásra kíséri.

Hiába! már ez így van. Hodossy, míg ellenzéki volt, mint Aladin bűvös lámpája világított a nemzeti lovagok előtt. De mivel most szabadelvűpárti, természetesen hazaáruló a neve, aki ministeri bársonyszékért eladta a nemzeti pártot, Apponyit és Bánffyit és a szegény magyar hazát, mely az ellenzéki hazafiak szerint oly gyakran és oly könnyen eladó.

* * *

Világhírű darabot mutattak be a Nemzeti Színházban.

Legalább ezzel kezd a legtöbb budapesti újság a Cyrano de Bergerac föllelegített ismertetését. Szép darab, jó darab, költői alkotás... ez mind mellesleg, csak hogy világhírű.

Epp oly világhírű, mint egy botrány: hercegnő szöktetése, királyi pár meggyilkolása, ötszáz gyermek színházba égése.

Csak üsd a nagy dobod, a míg be nem szakad! Ez a jelszó, ez a sajtó közszelleme.

Világhírű kötél-táncos, világhírű szélhámos, világhírű rablógyilkos, világhírű maskarádé: ez a beszéd magyarom!

A legszebb költői alkotás egy fabatkát sem érne, ha nem lehetne eléje biggyeszteni, hogy világhírű, világhírű!...

* * *

A sajtóban sok szó esik mostanában arról, hogy sűrűn adományoz a király magyar nemességet. Felette érvedetes jelenség, hogy a mit én ezen a helyen nyíltan megírtam, több fővárosi lap hosz-

szabb cikkben, némelyik a lap élén követelte ugyanazt, hogy az idegen nevű új nemesek becsüljék ezt a rájuk nézve bizonyára kívánatos kitüntetést annyira, hogy adják érte cserébe — idegen hangzásu nevüket.

Egyik lapársunk odáig megy, hogy törvényt kíván arról, hogy magyar nemességet csak magyar névvel együtt adhasson a király.

A dolog mindenesetre megszívelésre méltó. Mert hiszen Magyarországon mindenki oly rettentő demokrata, hogy alig van nálunk állandóan, időszerűbb kérdés a nemesi okleveleknéi, és az új meg új magyar nemesek nevének megmagyarosításánál.

Az amerikai visszavándorlás.

— szept. 28.

A magyar munkaerőnek Amerikába való rohamos vándorlása különösen az utóbbi időben érte el tetőpontját. A készlet — hivatalos nyelven szólva — nagy mértékben felszaporodott, úgy, hogy tulszárnyalta nagy mértékben a keresletet, a mi által természetszerűen bekövetkezett a visszahatás és az Amerikában levő munkanélküliek óriási száma okozta azt, hogy a munkabéreket minden vonalon közel 33 százalékkal lejjebb szállították és még így is akadt vállalkozó elég, a ki a kisebb bérek mellett is szívesen vállalt alkalmazást.

A munkaszünetetés hátránnyal csak a munkásra járt, így történt meg Magyarországra nézve az az örvendetes eset, hogy június és július havában a visszavándorlás az anyahazába a tengeren túlról szinte nem remélt mérveket öltött.

De talán sohasem volt érezhető észrevehető az amerikai pénznek a hatása Magyarországon annyira, mint éppen a mostani időben, a midőn úgy a mostoha termésviszonyok, mint a rengeteg nagy tüzek okozta károk a magyar népet súlyos megpróbáltatásoknak tették ki, s hogy — ugyszólván — végromlás és pusztulás nem lépett fel rohamosan

és nem öltött nagyobb mérveket, az határozottan a beözönlött amerikai pénznek köszönhető. Aki figyelemmel nem kísérte az eseményeket annak sejtelve sem lehet arról, hogy mennyire rug az az összeg, a melyet magyar állampolgárok, mint megtakarított keresetét, Amerikából magukkal hoztak.

Három hónapon keresztül a ki- kötőkben tartózkodván, a honnét a magyarországi ki és visszavándorlás irányítása történik, alkalom kínálkozott, hogy a dolgok lefolyását figyelemmel kísérjem és így jutottam igen fontos dolgoknak a tudomására a melyeket már azért is sietek ez uton az illető mértékadó körök tudomására adni, mert ebből gazdasági életünk fellendülésére rendkívül sokat tehetnek, a minthogy tőlünk függ, hogy az a sok ezer ember a ki Amerikából visszavándorolt, itthon biztos existenciát találjon, nehogy megtakarított pár garasát elpredálja és hogy azután munkanélküli proletár legyen belőle, veszélyére az államnak és a fennálló társadalmi rendnek. Proletár így is elég van Magyarországon nem tanácsos, hogy még a visszavándorolt egyének is ezek közé tartozzanak.

Június elsejétől július 31 ig bezárólag Brémán és Antwerpenen keresztül 5570, Hamburgon és Rotterdamon keresztül 2300 magyar alattvaló érkezett vissza, hogy Magyarországra véglegesen visszatelepedjék. Ezeknek mindegyike átlagosan 1440 korona megtakarított pénzt hozott magával, a mi kerekösszegben 11 millió 412 ezer koronát tett ki. Már most, ha hozzávesszük azt az összeget a melyen a többi hónapokban visszaérkezett kivándorlók magukkal hoztak, úgy nem tulozunk ha ezt 25 millióra becsüljük.

De ez csak a kisebbik összeg, mert a nagyobb összeget postán küldték, a mely pedig jóval túlhaladja a 75 millió koronát az elmúlt 7 és fél hónap alatt.

FERENC JOZSEF KESERÜ VIZ az egyedül elismert kel-
lemes ízű természetes
hashajtószer.

Ilyen körülmények között szinte magától kínálkozik az alkalom, hogy az eddig nem létező magyar ipar is megalapítsák, a mi annál is könnyebben keresztül vihető, mert most már tanult ipari munkásunk is van. Hiszen a visszavándoroltak nagy része gyárakban és ipari vállalatoknál kereste meg kenyerét. De másképen is kell az államnak gondoskodni ezeknek az embereknek az existenciájáról, a kiknek 90 százaléka földmunkás, azonban földdel nem rendelkezik.

Itt lép előtérbe Somogy-vármegye közönségének a magyar képviselőházhoz intézett felirata egész valóságban, hogy a magyar földbirtokok magyar kézben tartásuk és idegen állampolgár magyar földet ne vásárolhasson.

A mi magyar földbirtok csak eladó, arra tegye rá kezét a magyar állam és parcellázza a polgárok között, vagy telepítse le rájuk az Amerikából visszavándorolt földéhes népet s akkor a kivándorlással kettős célt érünk el, keresettség juttatjuk a visszavándorolt egyéneket és visszatartjuk azokat, a kik föld hiányában Amerikába akarnak vándorolni.

A vízben és hegyekben gazdagabb, azonban földművelésre nem alkalmas vidékeken kell létesíteni gyári és ipari telepeket és akkor ott fogunk tartani a hol ma Németországban Ruhr és Aschen környékének népe tart.

Teljes jóakarattal figyelmeztetjük a polgárokat, hogy a kivándorlástól tartózkodjanak, mert ma Amerikában — a mint a visszavándorlók száma is mutatja — munkát alig lehet kapni és a viszonyok ma Magyarországon olyan változáson mentek keresztül, hogy a ki dolgozni akar és semmiféle munkától vissza nem riad, itthon is megélhet. Nem

lesz tehát kitéve annak, hogy a nyelvet nem ismervén, mindenféle ügynök kezébe kerül; a ki saját céljára, saját hasznára kiaknázza, míg néki csak a nélkülözés, a szenvedés fog osztályrészül jutni. A parcellázásnál és telepítésnél, mely az egész vonalon megindult, lehet földhöz jutni és egy kis szorgalommal és erőteljesebb gazdálkodással nem marad el a biztos megélhetés. A hazai fekete kenyér legyen édesebb az amerikai kalácsnál s akkor boldogulni fog a magyar nép. Csak akarat kell a kísértés leküzdésére s akkor biztos lesz a győzelem.

A helyzet.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, 1904. szept. 27.

Az Ujság írja: A kereskedelmi szerződések ügye szerfölött aktuális és okvetlen napirendre kerül.

Ez azt jelenti, hogy az őszi ülésnek napirendjét a kiegyezés, illetőleg a kereskedelmi szerződések dolga dominálják majd. Mindenekelőtt azonban, a mint ezt meg is írtuk, az olasz provizoriummal kell végezni. Elsősorban is a régi olasz provizorium hatályát kell kiterjeszteni 1904. évi október hó 15-ig, mert a mostani ideiglenes szerződés e hó végével lejár, majd pedig a kormánynak ki kell eszközölni a felhatalmazást, hogy a napokban aláírt új provizorium végérvényesnek tekintessék.

A provizoriumon kívül megállapodtunk Olaszországgal a végleges szerződés dolgában is. Ennek a megállapodásnak az értelmében a végleges szerződés 1905. évi december 31-én lépne életbe és 1917. december 31-vel járna le.

És itt aztán állapodjunk meg, mert 1905. december 31-iki dátumnak rendkívül fontos politikai és közjogi fontossága van. Mert mit is jelent ez a dátum? Azt jelenti, hogy a mikor a magyar

kormány felhatalmazta megbizottjait, hogy ezt a végleges szerződést aláírják, kötelezettséget vállalt, hogy a jövő évnek végéig, tehát 1905. évi december 31-ig elhárítja mindazokat a súlyos közjogi és politikai nehézségeket, a melyek a végleges kereskedelmi szerződések megkötésének útjában vannak. Mindenekelőtt tehát meg kell hogy kössük az Ausztriával való szövetséget mert még ez nem történt meg, addig 1907 évnél tovább terjedő végleges szerződést nem köthetünk.

A kormány tehát egy évi és három havi terminust adott önnönmagának, hogy a politikai és közjogi akadályokat leküzdhesse és a mikor ezt tette, nyilván tudatában volt annak, hogy le is küzdheti. De nem is azért iktattuk mindezeket ide, hogy mérlegeljük, vajjon sikerül-e a gátakon keresztül hatolni, hanem azért, hogy kimutassuk, hogy a fixirozott dátumok multhatatlanul szükségessé teszik, hogy a gazdasági kérdések mielőbb napirendre kerüljenek és valószínű is ezek után, hogy a gazdasági dolgok a véderőtörvény reformját meg kell előzni.

Törvénytörtés ?

— szept. 28.

Akinek érzékeny idegei vannak, az undorítóan fogja találni, akinek erősebb idegei vannak, az nevétségesen fogja találni, hogy az ellenzők milyen bakugrásokat végeztek a maga nemzeti lelkiismeretével, mert a magyar kormány az olaszszal megegyezett a kereskedelmi szerződés, de mindenekelőtt annak legközelebb életbeléptetendő provizoriuma fölött. Az ellenzők úgy tesz, mintha roppantul fel lenne háborodva, mert mint állítja, itt egy rendkívüli törvénytörtéssel van dolgunk és mert másrészt a szerződés megkötése által a vámterület elkülönítése, amit állítólag amily gyorsan csak lehet, keresztül szeretne vinni, egyidőre ismét el van halasztva. Ami a törvénytörtést illeti, az egyszerűen abban van, hogy a Széll-féle formula a viszonyokkal szemben, amint ezek köztünk és Ausztria közt fejlődtek,

A Pércsi család birtokai.

Részlet Debrecen és vidékének urai 1200—1400 között című hosszabb tanulmányból.

A hajdúvármegyei Földesen több Pércsi nevű kisgazda él, akik ott az egyházi és községi közigazgatás terén bár szűkkörü, de közjóra törekvő szerepet játszanak. Egyik az eklézsia kurátora; a másik a közbirtokossági takarékpénztár pénztárosa, harmadik, negyedik esküdt a községi tanácsban. E falusi kisbirtokosoknak ősei okiratilag kimutathatólag már hetedfélszáz év előtt vérük hullásával szolgálták a királyt és hazát.

Az Anjouk és Hunyadiak korában nagy birtokosok Bihar, Szabolcs, Fehérvár és Sopronvármegyékben s mikor még nemzeti jellegű külön magyar udvartartás pompázott és Budavárban, Hollós Mátyás király egyik kamarai jegyzője Pércsi Balás.

A hagyomány valószínűleg abból, hogy Ohat is az övék volt, a honfoglaló magyarokkal bevándorolt Ohat kunvitéz-

től származtatja a Pércsieket. E hagyományt azonban írott betű nem támogatja. Ugy, hogy a Pércsiek kénytelenek csak 650 éves multtal és 20 izbeli őssel megelégedni.

Legrégibb ismert birtokuk:

Péres, a mai Mikepéres. Hajdan Egyházas és Egyházatlan Péres névvel ikerfalu volt. V. István király 1272-ben Péres helységet, amely pércsi Uhod fiának, Csépannak, a Pércsi család első ismert őségének adományozta. A megnevezett Uhod volt talán utolsó férfi sarja a derék kun vezérnek. Kun László király pedig 1282-ben Pércsi Dénes javára, ki Szalászy vára vivásával a király szemeláttára kődobástól súlyosan megsebesült, elődjének imént idézet adományát megerősítette.

1347-ben Csépanfia Mike fiai, Pirincs, Zanyó és Dienes megosztottak Egyházas és Egyházatlan Pércsen. Mindkettő egy-egy kátházoru és két-két egyházoru utcából állott. Csakhogy Egyházas Pércsen a felvégen épült Szent Pé-

ter temploma megett néhány elhagyott üres háztelek is volt. Egyházatlan Pércsen levő két kuria Pirincs és Zanyó közös tulajdona lett.

Egyébként mindkét helységen egyenlően osztozott meg a három testvér; valamint Egyházas Pércséről Sárádra, Kis- és Nagy Bagosra vezető utak közt levő erdőn, — egy Egyházatlan Pércs mellett a Váradra vezető ut két oldalán Pacz felé elterülő erdőn is, amelynek bírálsánál Homokhegy, Homokhegyutja, Rofony utja, Humulus kertje és Munyro (Monyoró) nevű helynevek említettek. A pércsi papot 1332—37 között Péternek hívták s 5 garassal vették fel a pápai tizedjegyzékbe.

Hort. Ma Nagy- és Kishort pusztá B. Ujváros határában. Chordnak írva már a századi apátság 1267. évi második alapító levelében is előfordul. 1347. falu Sz. Demeter tiszteletére épült templommal, Pércsi Mike fiai ekkor osztatlanul bírták. Még 1440-ben is a Pércsi családé volt.

keresztülvihetetlennek bizonyult. Tul-
kellott rajta tennünk magunkat, ami a
kereskedelmi megjegyzéseket illeti és
nem először tesszük magunkat rajta
tul, mert már azt Olaszországgal való
korábbi megjegyzésnek is, mely a folyó
évvel lejár, figyelmen kívül kellett hagy-
ni e formulát. Ha tehát törvénysértésről
lehetne szó, új törvénysértésről e tekint-
etben bizonyára nem lehet beszélni.
Ami pedig a végleges szerződés határ-
idejét illeti, ez oly ügy, amely csak kés-
őbb kerül megvitatás alá, amikor dön-
teni fognak a fölött, vajjon Magyaror-
szág a külön vámterület állapotát, mely-
ben elvileg benne van, csak oly módon
szabad-e hogy használja, hogy a vám-
területnek minden időre elkülönítettnek
kell maradnia. A kormány eljárása sze-
rint tehát az a kettős előnyük van, egy-
részt, hogy egy gyarló formula miatt,
mely egyszer már tarthatatlannak bi-
zonyult, nem kell lemondanunk arról,
hogy elutasítsuk magunktól a rendezett
kereskedelmi forgalom jótéteményét és
ama különleges előnyököt, melyeket az
új megállapodások, nyújtanak. Másrészt
a provizorium által és valószínűleg a ke-
reskedelmi szerződés által is, abban a
helyzetben vagyunk, hogy nem kell ama
módozatokkal törődnünk, melyek mellett
Ausztriában valamely kereskedelmi szer-
ződést elfognak vagy elvetnek, nem füg-
günk tovább attól, hogy az osztrák par-
lament beleegyezése által megengedi-e,
hogy közgazdasági fejlődésünket a saját
utainkon mozdítsuk elő.

És mindenről le kellett volna mon-
danunk, hogy az ellenzéki koalíció a
Széll-féle formulást mint zászlót kibont-
hassa, mely alatt elvileg, de Magyaror-
szág minden érdekére való tekintet nél-
kül, rögtön kihirdette volna a vámterület
elkülönítését. Az ilyen döreségek diada-
láért lelkiismeretes kormány valóban
nem árulhatja el az ország igazi érde-
keit az a kormány, mely másként ese-
lekedte volna, kormány, mely az ellen-
zékkel egyetértésben lehetne, nem lenne
más sorsa méltó, mint hogy az ország
általános haragja mellett kellene helyé-
ről távoznia. Ha tehát magyarázatra
kerül majd a sor, a közvélemény tisz-
tában lesz a felől, hogy az ellenzék csak
a maga párttaktikai céljaiért, a kormány
pedig az állam érdekeiért és haladásá-
ért száll sikkra.

HIREK.

A budapesti meteorológiai intézet jelentése.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, szeptember 27-én. Enyhe
idő várható, különösen nyugaton és délen
esővel, esetleg zivatarral.

Mesemondás a színházban.

Pósa Lajos és felesége Dereczenben.

Ma délután a budapesti személyvo-
naton érkezik Debrecenbe Pósa Lajos a
feleségével.

Holnap és holnapután lesz a mese-
mondás a színházban. Száz meg száz
gyermekszív dobog hangosan és várja a
kedves órát, hogy Pósa bácsit és Lidi
nénit mesélni hallja.

Pósa Lajos a jeles költő és hitvese
elő ma délután kivonul az iskolák gyer-
mekserege, hogy vidám ujjongással kö-
szöntse azt a férfit, akik a gyermekek
szívének a legtöbb, a legédesebb gyö-
nyörűséget szerzi meséivel, csengő-bongó,
csilingelő verseivel.

A vasuti pályaudvaron fogadja a
költőt és feleségét a mesemondó-ünnep
rendező bizottsága is. A város és a ren-
dezőség nevében odakint Oláh Károly
városi tanácsos mond üdvözlő beszédet.

A kedves vendégek aztán Rácz Ká-
roly muzsikája mellett, éljenző gyermek-
tábor sorfala közt vonulnak Könyves
Tóth Kálmán ev. ref. lelkész, a derék
költő lakására, a hol Magyariek zenéje
s a kis Magyar Imre verses köszöntője
fogadja őket.

A mesemondás csütörtökön és pént-
eken délután 5 órakor lesz a szin-
házban.

Első este Magyariek, második este
Rácz Károly zenekara fog játszani.

A bemutató üdvözlést Szávay Gyula
mondja el a színpadon.

Ezután az ev. ref. tanítók és elemi

iskolás gyermekek arany tollat nyujta-
nak át Pósa Lajosnak. Majd virágok és
más emléktárgyak átnyújtása követ-
kezik.

Ezt követi a mesemondás. Pósa La-
jos és felesége fölváltva fognak mesélni.
A mesemondás sorrendjét ma délután
állapítják meg.

A mesemondás után ünnepi vacsora
lesz a Pósa-pár tiszteletére az Angol
királynő nagy termében. Kiki tetszése
szerint étkezhetik. Jelentkezések oly nagy
számmal történtek, hogy ezen a vacso-
rán minden valószínűség szerint együtt
lesz a város színe-java, művelt előkelő-
sége. Nők is szép számmal lesznek.

A Csokonai-kör küldöttséggel vesz
részt Pósa Lajosnak a népszerű költő-
nek, a kedvelt mesemondónak fogadta-
tásában. A küldöttséget Komlóssy Art-
hur a Csokonai-kör első alelnöke vezetői
s ugyancsak ő üdvözli irodalmi társasá-
gunk nevében a város kedves vendégét.
A küldöttség tagjai ma délután egyne-
gyed négy órakor gyülekeznek a pályau-
dvar I. oszt. várótermében; óhajtanó,
hogy a küldöttséghez a Csokonai körnek
mentől több választmányi és rendes tagja
csatlakozzék.

* Debrecen város körirata. Temesvár
sz. kir. vátos közgyűlése tegnap tárgyalta
Debrecen város ismeretes köriratát a ma-
gyar nyelv és jelvények jogainak a kül-
képviselésekben való érvényesítése érde-
kében. A köriratot egyszerűen tudomásul
vették; de a város közönsége hangsú-
lyozza, hogy teljesen osztozik Debrecen
város kívánságában, csekély a jelenlegi
időpontot nem tartja arra alkalmasnak,
mert hiszen a kormány megmutatta,
hogy a magyar nyelv törvényes haszná-
latának a gyakorlati életben is érvényt
tudott szerezni.

* Az Iparos-Kör ülése. Ma este 6
órákor az Iparos Kör választmánya Biczó
Gyula elnöklésével ülést tart.

Köteles. Ma Pusztá Szoboszló ha-
tárában, Debrecen és Szovát közt. —
1317-ben Csépn fia Mike és rokona
Márton voltak urai. Az 1347. évi osztály
szerint Sz. György vértanu tiszteletére
épült templommal és két urasági kuriá-
val. Egyik Pércsi Dénesé, másik Za-
nyóé. A falu harmada Pirincnek jutott.
A XIV. század egész folyamán megtar-
tották a Pércsiek.

Ohat. A váradi Regestrum ma már
ismeretlen Benka falubeli Márton, a
zámé és ohati apókat és Suma falubeli
Bekét 1220-ban úgy említi, mint a ko-
losi vár ispánság tartományában lakó-
kat. Ebből azt következtethetjük, hogy
Szoboszlón, Nádudvaron és Szovátan ki-
vül Benka, Ohat, Zám és Suma is a ko-
losi vár birtokai valának még a tatárjá-
rás előtt.

Ohatot több más szomszédos birtok-
kal együtt a Ratold nemzetségbeli Do-
mokos tárnokmester 1299-ben a Porosz-
lőért elcserelte a Sártivánvecse nemzeti-
ségbeli Gyula comestia Istvánnak és

Miklós fia Mártonnak és Demeternek.
Nem sokkal ezután a Pércsiek is feltün-
nek Ohaton. Mi módon kerültek ide —
oklevelek hiányában ki nem deríthető.
Csak sejtem, hogy a Pércsen említett s
magvaszakadtan meghalt Uhad Ohaton
is birtokos lévén, — talán ohati részeire
is adományt kapott Szemere fia Csépn,
vagy ennek valamely rokona még az
Árpádok korában; bár leány negyed
jussán is beférkőzhetek a Sártivánvecsek
földjére. 1335-ből van okiratunk arról,
hogy Pércsi Mike fiai: Perencs, Zanyó
és Dénes Ohat falvában való részeiket a
Boldogságos szűz kolostora és Sz. György
vértanu temploma kegyuri jogával együtt
Márton fia Pércsi Miklós comesnek (is-
pánnak) engedték által.

Az itt megnevezett Márton azonos-
nak látszik a Sártiván vecse Miklós fia
Mártonnal; noha ez bizonyosan nem ál-
lítható. Ha mégis úgy volna, akkor a
Pércsiek alighanem a Sártivánvecse nem-
zetség törzseiből szakadtak ki, miután
Miklós fia Mártonnal és ennek fiával Pér-

csi Miklóssal rokonságban állóknak mon-
datnak. Pércsi Miklós az ohati birtokért
Péreshelység azon negyed részét adta,
amely Pércsi Mike leánytestvérének, Csé-
pán leánya Pércsi Mártonnének s több
rokonának, u. m. Arnoldnak Mihály fiá-
nak, Kuncs és Miklósnak Heren fiainak
és Csépnának Eliás fiának jog szerint
jutott volt. Valamint Köteles falu felét
is átadta, amely részt Mike fiai
más levél erejével már előbb eladtak Pér-
csi Miklósnak.

Leány negyed jogán az Anjou kor
végén Szepes, Pacz és Ebes falvakban
is valának részeik a Pércsieknek. Ezek
a szepesi család vagyonaiból szállottak
reájuk. Sőt 1440-ben hiteles helyi embe-
rek Pércsi Mihály unokája Mátyásnak
Bánk földjén lévő birtoka határait jár-
ják meg.

Zoltai Lajos.

* **Karácsonyi kiállítás.** Az ipartestület tanácsstermében holnap délután 3 órakor értekezletre jönnek össze azok az iparosok, akik a karácsonyi kiállítás iránt érdeklődnek.

* **Nábráczky István előléptetése.** Hajdúvármegye holnapi közgyűlésén Rásó Gyula kir. tanácsos, alispán elő fogja terjeszteni az állandó választmánynak azt a javaslatát, hogy Nábráczky István a hajduszoboszlói járás főszolgabíróját, aki ezt a tisztét több mint két évtized óta tölti be, bokros érdemeinek elismerésül és jutalmazásul a VII. fizetési osztályba emeljék. A vármegyei tisztviselői fizetésrendezés előkészítése alkalmával tartott rendkívüli közgyűlésen a vármegye törvényhatósági bizottsága Nábráczky Istvánt már akkor a VII. fizetési osztályba sorozta, de ezt a belügyminiszter az előirányzat keretében nem hagyhatta jóvá. Ellenben kétséget sem szenved, hogy a közgyűlés holnapi határozata jövő év január 1-től kezdődő számitással megyeri a miniszteri jóváhagyást.

* **A vadásztársulat közgyűlése.** A debreceni vadásztársulat hétfőn délután tartotta évi közgyűlését a városháza nagytermében Békéssy László elnöklésével. A jövő évi költségelirányzat 7413 korona bevétellel szemben 5091 korona kiadást tüntet fel, a felesleg tehát 2322 korona. A közgyűlés hevesebb vita után amelyben Balázs Odón támadta a választmányt, a költségvetést elfogadta.

* **Hajdúvármegye közgyűlése.** A megyei állandó választmány tegnap ülést tartott, amelyen a holnap megtartandó közgyűlés tárgyait látta el javaslatokkal. A közgyűlésen szóba kerül a napidíjások helyzetének javítása is.

* **Hittanhallgatók választmányi ülése.** A főiskolai Hittanszaki Önképző Társulat holnap szerdán délután 3 órakor választmányi ülést tart, melyen az 1904—1905. évi költségelirányzatot készítik el.

* **A negyedik pincérfiu iskola.** Budapest, Debrecen és Miskolc után most Szegeden állítanak fel vendéglőstanoncsiskolát. Egyelőre csak egy évfolyammal ugyan, de jövőre már a második osztályt is felállítja a szegedi vendéglős ipartársulat.

* **Szüreti szünidő.** Az ev. ref. főiskolában 5-én kezdődik a szüreti szünidő. A vidámszívű gimnazisták jobb ügyhöz méltó buzgalommal forgolódnak, a mustos hordó s a szép szállászdó lányok körül. Csak nem régiben múlt el a nagy szünidő s már megint vakáció! De boldogok is ezek a diákok!

* **A nánási Kossuth szobor.** Október 2-án nagy ünnepiességgel leplezik le Hajdúnánáson Kossuth Lajos szobrát. Az ünnepre, amelyen Debrecen városa és az összes hajdúvárosok küldöttségei is meg-

jelennek Kossuth Ferencel, a függetlenségi párt elnökével és Rákosi Viktorral, a kerület orsz. képviselőjével husz függetlenségi képviselő rándul le Hajdúnánásra. — A szobrot, melyet Horvay János, jeles fiatal szobrász készített, dél előtt leplezik le. Beszédet mondanak Csohány László polgármester és Rákosi Viktor orsz. képviselő. Kossuth Ferenc is beszélni fog. Képviselve lesz az ünnepen a debreceni jogakadémia is. Délután 200 iskolás gyermek vonul a szoborhoz, ahol újból Rákosi Viktor beszél. Pósa Lajos pedig ünnepi verset szaval. Hajdúnánás városa nagy előkészületeket tesz az ünnepségre és a vendégek fogadására.

* **Ki lehet tanonc** A kereskedelmi miniszter f. évi 53.987 sz. elvi határozatával kimondta, hogy tanonc lehet bárki, ha életének 12-ik évét betöltötte, minél fogva a tanoncszerződés megkötése magasabb életkortól, vagy iskolai képesítés kimutatásától függővé nem tehető. — A tanonc gyakorlati haladásának megvizsgálása nem az ipartestületi vizsgálómesterek, hanem az iparhatósági megbízottak feladata.

* **Halálozások.** Tegnap az anyakönyvi hivatalnál bejelentették a következő haláleseteket: Kovács József róm. kath. 86 éves. Kovács László ev. ref. 13 napos. Mankó Irán ismeretlen vallású 18 hónapos. Kovács Margit ev. ref. 4 hónapos. Horváth Sándorné ev. ref. 41 éves. Tokaji János ev. ref. 68 éves. Bálint Dezső ev. ref. 13 éves.

* **Lotz Károly állapota.** Fővárosi tudósítónk jelenti: Lotz Károlynak, a nagynevű festőművésznek az állapota válságosra fordult. Az agg mester az éjszakát álmatlanul töltötte, a mi láthatólag megtörte. A beteg fölött tegnap este Mutschenbacher, a beteg kezelő orvosa, Korányi és Székács orvostanárok konziliumot tartottak, melynek eredményeképp konstatálták, hogy a nagybeteg állapota súlyos. A nagybeteg ma is sokan felkeresték, de a betegágyához senkit sem bocsátottak.

* **Alakuló gyűlés.** A Hittanszéki Segítő Egyesület szombaton, október hónap 1-én délután 3 órakor tartja alakuló gyűlését.

* **Halló! Ki beszél?** Több ízben figyelmeztettük már a közönséget, hogy a távbeszélő használatánál meg kell tartani a megállapított rendet és szabályokat. A közönség ezzel csak a saját érdekében cselekszik, mert a hivatalos rendtartás mellett jóval gyorsabban és kényelmesebben beszélgethet és sok bosszuságtól, fölösleges zavaroktól menti meg magát. Ismételve közzé tesszük tehát a telefonálás szabályait, melyeket a figyelmes postafőnök a következő figyelmeztetés tizenegy pontjába foglalt össze:

1. A központot csengetéssel kell felhívni és csengetés után, a központ viszszengetésének bevétele nélkül a mozgógéppel levő kagylót a fülhöz kell emelni s ott tartani, míg a központi hivatal központ jelzőszóval jelentkezik.

2. Az összeköttetést az előfizető neve elé irt számmal kell kérni, a kapcsolási számot még a központ felhívása előtt kell kikeresni.

3. A kért számnak már csengetni nem kell, mert a felhívást a központ teljesíti.

4. A csengetéssel felhívott fél vissza ne csengessen, hanem a hallgatókagylót a fülhöz emelve, halló ki beszél, be-mondással jelentkezzen.

5. Beszélgetés közben nem szabad csengetni, mert a központ a beszélgetés befejeztének (lecsengetésnek) veszi s az összeköttetést megszakítja.

6. A beszélgetés befejezését csengetéssel (lecsengetéssel) kell jelezni.

7. Beszélgetés befejeztével a hallgatókagylót a mozgógéppel kell akasztani.

8. Az X-el jelölt nyári állomás V. 1-től X. 31-ig nyitva.

9. Zivataros időben a távbeszélő használata nem ajánlatos.

10. A *-gal jelölt távbeszélő előfizetők, még nincsenek bekapcsolva.

11. Ezen névsor minden előbbi hatályon kívül helyez.

* **Szüreti mulatság.** Október 2-án vasárnap este a Korona táncteremben és mellékhelyiségeiben kedélyes szüreti ünnepélyt rendez Schaf János táncosnő. A mulatság, mely fél 8 órakor veszi kezdetét, énekszámokkal, szavaltokkal s sok kedélyes apró tréfákkal lesz fűszerezve. Emlékárnyak, nyeresmények s díjak lesznek kiosztva. — Belépő díj 1 korona.

* **Járási számvevők.** A járási számvevői állásokat tudvalevőleg az az új törvény kreálta, a mely a vármegyék pénzkezelését államosította, illetve a vármegyei pénztárakat beszüntetve, a pénzügyigazgatóságok hatáskörébe utalta a vármegyék pénzkezelését. Az ellenőrzés megkönnyítése céljából szervezték ekkor a járási számvevői állásokat minden főszolgabírósság mellé, de a kinevezések csak most történtek meg. A hivatalos lap tegnapi száma már közölte is a legtöbb vármegyében a járási számvevők kinevezéseit, de a Hajdúvármegye három járásában a kinevezések még nincsenek közzételve.

* **A zsemlyék és a pékek.** A péksütemények összehuzódásánál különböző tényezők közrejátszanak, mintegy új fizikai igazságok fölfedezésére ösztökélvén az egyre kutató emberi agyvelőt. Például nemcsak a hideg huzza össze a testeket, mint azt akárcsak felsőbb leányiskolát elvégzett jeles növendék tudhatja, hanem a vaj is. A vajás kifli csakugyan mindig

Uagy választék férfi, fiu és gyermek ruhákban. — Elsőrangú, az ország legnagyobb áruháza. — Utazó és városi bunda különlegesség. — Minden darab tiszta gyapju. — Angol double felöltők. — Nincs tulkövetelés. — Nyolc kitüntetés.

férfi öltöny
fiu öltöny
leányka ruha
gyermek costum
Szörme kabát
Téli felöltő
Piac utca
49. szám

NEUMANN

Alakult 1845. évben

kisebb közönséges kollegájánál. De hogy a hidegnél maradjunk, gondosan megfigyelő szemek által észleltetett, hogy minél inkább haladunk bele az őszbe, a péksütemények annál kisebb térfogattal díszeskednek, annak dacára, hogy a nyári pokoli kánikulában sem vettek fel valami óriási méreteket. Debrecenben a zsemlye és kifli fogyasztás már a fényűzések közé sorozzák. Bizony nálunk is gondolkozhatnának már a telől, hogy nem volna-e helyes hatósági pékműhelyt felállítani.

* **Az építkezések szünetelése.** A tegnapi nap se hozta közelebb a kőműves munkásokat a munkadókkal. A munkások nem törődve azzal, hogy a legkedvezőbb munkaidőt behozhatatlanul elszalasztják, se azzal, hogy velük együtt kénytelen tétlenül összetenni kezeit egy egész tömeg szegény napszámos, szilárdul megmaradnak követeléseik mellett. Egyébiránt azonban békésen viselkednek és nem szolgáltatnak okot a hatóság beavatkozására. A munkaadók viszont a maguk részéről kitartanak a munkazárlat mellett, mert nincsenek abban a helyzetben, hogy a munkások követeléseit teljesíthessék. Az ipartestület tegnap átiratot kapott a nagyváradai építőiparosok társulatától, amelyben tudatják, hogy a kőművesmunkások megokolatlan és erőltetett mozgalmá következtében e hónap 25-én kimondták a munkazárlatot. Az építkezések beszüntetése egyaránt kiszámíthatatlan káros és hátrányos nemcsak a munkaadókra mint a munkásokra, de azokra az iparágakra is, amelyek az építkezésekben részt vesznek és magára a közönségre is. Ezért kívánatos, hogy a kölcsönös belátás és méltányosság véget vessen mielőbb ennek az áldatlan állapotnak.

* **Sertésszállításunk Bécsbe.** Debreceni sertéskereskedőink élénk üzleti forgalmat bonyolítanak le a Bécsi sertés vásáron. A hetenként egyszer és pedig minden pénteken reggel 9 órakor Debrecenből induló tehervonat közvetlenül szállítja a bécsi vásárra a sertéseket. Minden egyes szállítmányra külön kormányhatósági engedély kell, amelyet Bécsből a magyar kir. földművelésügyi miniszteriumhoz küldenek onnan pedig egyidőben küldik meg táviratilag a sertések szállítójának és a rendőrhatalóságnak. A kapitányság ennek a távirati engedélynek a vétele után állíthatja csak ki a járatot, amely nélkül az elszállítást nem engedik meg. Mult héten előfordult egy eset, ahol a már

kocsikba rakott sertések elszállítását az állatorvos megakadályozta, mert a kapitányságnál azt állították, hogy nem jött meg a ministeri engedély, holott a szállító azt már egy nappal előbb megkapta. Az utolsó percben sült ki, hogy a távirati engedély valamelyik kapitánysági hivatalban elrakódott. Tekintettel arra, hogy ez esetleg súlyos veszteséget okozhatott volna a szállítónak, óhajtandó, hogy ilyen figyelmenlenség jövőben ne forduljon elő.

* **Tisza Kálmán takarékosága.** Kedves, jellemző anekdotát elevenítenek föl Tisza Kálmán takarékoságáról. A generális egy színe hagyott felöltőt évtizedekig hűsögesen viselt. Egyszer hivatalos volt udvari ebédre, Budára. A kormány köréből többen rá akarták beszélni, hogy most már illő lesz valami szép új fekete ruhában megjelenni. Az öreg azonban kibujt az új ruha esináltatás elől.

— *Ismernek engem* úgy is oda fön, hogy én Tisza Kálmán vagyok, — érvelt a biztatásokra.

Történt aztán nem sokára, hogy Bécsbe kellett egy deputációt vezetnie.

— No Kálmán bátyám, — mondták neki — most már a bécsiek előtt csakugyan ki kell ám egy kicsit huzni magadat.

— Minek? *Nem ismernek* ott engem úgy se, — érvelt most már emigy a generális. És elment Bécsbe a kopott ruhájában.

* **Felvidéki házalók a heti vásárokon.** A kereskedelmi miniszter egy konkrét esetből kifolyólag kimondta, hogy a felvidéki házaló kereskedőknek, akik heti vásárokon járnak, az 1887. évi XVIII. t.c. 2. §-ában biztosított kedvezménye csakis azokra az árukra terjed ki, amelyekre nézve a házalásnál is kiváltságot élveznek. E házaló kereskedőknek a heti vásárokon csak oly árukkal való kirokodásra lehet igényük, amelyekre házalási engedélyük is szól.

* **Szivacs tisztítás.** A szivacsot igen tisztán kell kezelni és minél többet használjuk, annál gyakrabban kell tisztítani. Használat után fél óráig gyöngén sós vízben kell áztatni és benne jól kiöblíteni. Hetenként egyszer pedig rá kell nyomni egy citrom levét, ezt 3-4 óráig rajta hagyni, aztán hideg, tiszta vízben kiöblíteni és a napon megszáritani. Ilyen eljárás mellett olyan marad a szivacs, mintha új lenne.

* **Drága mulatság.** Kállay Imre szatócs nagyot mulatott 23-án éjszaka a betört egy feketére az Ouhon kávéházba. Mikor haza akart menni, észrevette, hogy nem az a kocsi várja, a melyikkel jött. Azonban nagyon mámoros volt s felült. Mellé ült erőszakosan kettő a kávéházban játszó cigányok közül s utközben kifosztották 101 kor. erejéig. A rendőr-

ségnél miután azóta beteg volt, csak tegnap tett jelentést. Mint állítja, emlékszik, hogy a kocsin egyik cigány a zsebébe motozott, de annyira ittas volt hogy nem tudta elhárítani a cigány kezét.

LETZTER JÓZSEF fényképészeti festészeti és fénykép nagyi tási műterme Piac-utca 41 sz. Ujfalussy-ház. Allandó fényképkiállítás a műterem kapubejáratánál levő kirakásban.

x **Orvosi körökben** már rég ismert tény, hogy a Ferencz József keserűviz valamennyi hasonló vizet, tartós haszajító hatása és említésre méltó kellemes izzénél fogva, már kis adagban is tetemesen fölülmulja. Kérjünk határozottan Faranc József keserűvizet.

x **Legjobb szabású férfi divat ingek** 1 frt 5 7 frt. és 2 frt. 2 50. Feketénél.

Az **Arany Bika kávéházban** minden este cigányzene. Felváltva Magyar Testvérek és Rácz Károly zenekara játszik.

A japán-orosz háború.

Port Artur ostroma.

Páris, szept. 27.

A *Matin Pétervárról* arról értesül, hogy a japánok utolsó Port-Artur ellen intézet ostromát visszaverték és a japánok óriási veszteségeket szenvedtek.

London, szept. 27.

A japánok Port-Arthurnál még két erősséget bevettek.

A helyzet Mukdennél.

London, szept. 27.

Kuropatkin seregében nagy fegyverzetlenség van. Számos tisztet lefokoztak.

SZÍNHÁZ.

— (A bérlok jogai.) A színház igazgatója figyelmezteti a régi bérlokot, hogy a számukra fentartott jogok a mai nappal érvényüket veszítik. Akik tehát kívánják ezt a jogukat igénybe venni, még ma délután 4 óráig a színházi pénztárnál megköthetik a bérletüket. Azonul a helyekkel az igazgató szabadon fog rendelkezni, annál is inkább, mert vannak számosan, akik azokra számot tartanak.

A tavaszi és nyári

idényre selyemkelme, bársony,

csipke és szalag szükségletei

vásárolja

Szénássy, Hoffmann

és társa

selyemáruházában

Budapest IV. Bécsi-utca 4. szám.

legnagyobb választék mindenféle selyemáruházban. Az idény összes újdonságai folyton raktáron vannak Szabott árak, tulkövetelés kizárva. Minták vidékre kívánatra bérmentve küldetnek.

TÁVIRATOK.

Lujza hercegnő ügye.

Bécs, szept. 27. Koburg Fülöp herceg Basrach ügyvédhez intézett táviratban tiltakozik Lónyayné vádjai ellen. A bécsi udvart nagyon elkedvetlenítette hogy a Lónyayné távirata előbb jelent meg a lapokban, semmint az Koburg herceg kezeihez jutott. Ez okozza, hogy Lónyayné eddig nem találkozhatott a királylyal.

Bécs, szept. 27. Ma az a hír terjedt el, hogy Koburg herceg Lónyay Elemért párbajra hívatta ki. A hír nincs meg erősítve.

Eltűnt bárókisasszony.

Kassa, szept. 27. Böck báró sárosfalui földbirtokos feltűnő szép leánya, Vera, nyomtalanul eltűnt. Országszerte körözik.

Koronázás után.

Belgrád, szept. 27. A hivatalos közlöny szövegében a koronázást, megemlékszik Szerbiának a hatalmához való kitűnő viszonyáról és köszönetet mond a külföldi uralkodóknak, valamint a küldöttségeknek, hogy oly szemmeható módon segédkeztek az első szerb koronázás jelentőségének emelésében és annak olyan fényt adtak, mely különösen a Balkán félsziget fiatal államszervezeteinek szükséges.

Nagy tűz.

Koppánd, szept. 27. Gróf Károlyi Sándorné itteni uradalmán levő szalma kazalok porrá égtek. A kár nagy. — A csendőrség a gyújtogatót egy elbocsátt bérés személyében elfogta.

A pestis.

Konstantinápoly, szept. 27. Szmirnában öt pestisgyanus esetet állapították meg. Az eddig megbetegedettek közül egy meghalt.

Az osztálysorsjáték huzása.

Budapest, szept. 27. 20.000 koronát nyert: 6878.

2000 koronát nyertek: 1570 2872
6741 8802 11436 15117 31830 38063
38104 42169 45319 49764 53248 55182
55748 56638 61668 71860 77678 80098
90587 100273 101802 102125 102963
105441 109213.

1000 koronát nyertek: 1099 5859
11388 15923 19377 22088 23845 25348
28421 32604 40464 41767 42650 45672
48337 48717 51862 55172 59060 59066
64498 65616 71724 73628 75529 76734
76898 81584 82691 82882 83276 85004
89650 92685 100836 101882 105251 109003.

500 koronát nyertek: 92 1254 3587
4700 5426 6531 6872 8791 8988 9556
10259 13162 14 639 15680 15867 17830
18226 19160 23205 26993 30609 32880
33652 33702 35773 35863 38020 38606
40799 43120 45472 48007 48366
48549 50822 51728 56726 57030
59303 62217 64692 67671 68399 69041
72065 75021 76751 77290 78538 78782
82964 87827 88102 89520 90576 92926
95144 97074 97438 98254 100591 109679
101037 102657 103066 105982 107105
107905 109795.

TÖRVÉNYKEZÉS.

Képviselők párbaja.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, szept. 27.

Ez év tavaszán zajlott le a képviselőházban a katonai vita. Az ellenzék javában obstruált, s hogy céljait elérhesse, nagyobb szabású tüntetést akart rendezni a polgárság és a munkások bevonásával. A tárgyan értekezletet is tartottak a terézvárosi körben, ahol Zichy Jenő gróf is megjelent. Az értekezletről hosszabb tudósítást közölt a Magyarország, többek között azt irván, hogy Zichyt, amikor a terembe lépett, lelkes éljenzéssel fogadták a szociálisták.

E tudósítás nyomán Vészi József vezércikkét irt a Budapesti Naplóban Bokányiék és Zichyék cím alatt. E cikkben a szatira fegyverével támadt Zichy ellen, mondván, hogy a gróf szövetségese lett a szociáldemokratáknak. A mikor a cikk megjelent, Zichy Jenő gróf betegesen feküdt, mindazonáltal fölkelte ágyából, s elment a képviselőházba, hogy Vészinél feleljen. Napirend előtt szót kért, s izgatott hangon rágalomnak deklarálta a Vészi cikkébe foglaltakat.

E felszólalás alkalmával Vészi nem volt a házban. Alig értesült a támadásról, nyomban provokálta a gróft. A felek pisztolypárbajban állapodtak meg, amely a Ferenc József laktanyában folyt le. A párbaj vértelen volt. Vészi a levegőbe lőtt, ellenfele pedig nem élt a lövés jogával.

A két képviselő párviadal vétsége miatt ma állt törvényt a járásbíróóság előtt, Császárt bírónál.

A kihallgatás alkalmával Zichy Jenő gróf kijelentette, hogy nem érzi magát bűnösnek, mert ő volt a megtámadott fél. Ő mindig hűve volt a kiegyezésnek, Vészi cikke tehát annál sértőbb volt rá nézve, mert rebellis elemekkel való összejátszással gyanúsította meg.

Vészi József elmondta, hogy cikkét a Magyarország közleménye nyomán

irta, s ha Zichy erősnek találta, készséggel helyt adott volna a rektifikációnak. Zichy: En kiáltottam Vészi Józsefnek.

Vészi: Zichy gróf ur nem állott ki Vészi Józsefnek, hanem párbaj vívott Vészi Józseffel!

A bíró ezután kérdést intézett, hogy minő tartalmu volt Zichy napirend előtti felszólalása, Kitűnt, hogy a gróf nem nagyon válogatta meg a kifejezéseit.

Zichy: Nem is hittem volna, hogy így megpaprikáztam!

Vészi: De én visszapaprikáztam ám!

A bíróság Vészi Józsefet három heti, Zichy Jenő gróft 2 napi államfogházra ítélte. Mind a ketten felebeztek.

§ **Törvényszéki főtárgyalások.** Tegnap Oláh Miklós bíró elnökléte s Tatay Ferenc és Balogh Zsigmond bírák közreműködése mellett több bűnügyet tárgyalt a debreceni törvényszék. A vádhatóságot Dr. Horváth István képviselte.

Silber Mórné nánási asszonyt gondatlanságból okozott emberölés vétsége miatt vonták felelősségre, mert ez év május 3-án két éves kis Piroska leánykája az udvaron a kut körül játszott, majd a kávéra mászott s beleesett s megfult. A bíróság az anélkül is megtört szerencsétlen anyát a súlyos vád alól felmentette, miután a dologban bűnösnek nem találta. S ha a gondatlanság büne terhelné is, elég büntetés neki a szeretett gyermek elvesztése.

Erdei Mihály és Nutz László birkanyrás közben összevesztek s Erdei egy kasább fával úgy ütötte föltűvön Nutzt, hogy megsiketült jobb fülére. A bíróság Erdeit 1 hónapi fogházra s kártérítésre ítélte. Komlósi Mihály eszmadia Vásári Mihályné 75 éves öregasszonyt rávette, hogy váltóhamisítson a vagyonos Szilágyi Istvánné nevére. A tudatlan öregasszony bele is ment a hamisításba, azonban rajtavesztettek s kitűnt a Komlóssy családsága is. A bíróság Komlósit 9 havi, Vásárinét 6 havi börtönre ítélte.

Kávéház megnyitás.

Van szerencsém a. n. é. közönséget értesíteni hogy a,

Magyar Király

kávéházamat gyönyörű szépen, művésziesen újra festtettem, 4 igen modern, legújabb fajta tekeasztallal és egész új felszereléssel láttam el, úgy hogy kávéházam ma valóban látványosság számba megy.

Ünnepélyes megnyitás szerdán, szeptember 28-án lesz **Rácz Károly** teljes zenekara közreműködésével.

Ezuttal tudatom hogy Magyarország és a külföld előkelő lapjait tartom, s társaságok kívánságára bármely lapot meghozatok.

Nagy súlyt fektetek a reggeli és oszonna kávéra és gondom lesz rá, hogy a. . közönség gyors és pontos kiszolgálásban részesüljön

Nem kiméltem sem költséget sem fáradságot hogy a közönség legmesszebb menő igényeit kényelem tekintetében is kielégíthessem. Csakis kitűnő, elsőrangú kül és belföldi borokat tartok.

Szves pártfogást kér

tisztelettel

Erős Jakab

kávés,

Nagy raktár.

- ✦ Szőnyeg, ✦
- ✦ Fügöny, ✦
- ✦ Butorszövet, ✦
- ✦ Linoleum, ✦
- ✦ Bőrvászon, ✦
- Ágy és Asztalterítő,
- Flannel takaró,
- ✦ Pokróc. ✦
- Paplan és Matracokból

DONOGÁN és SOMOSSY

Kunz József és Tsa utóda cégnél
Kistemplombazár.

!!! Nyavalyatörés !!!

Ki nyavalyatörés, göres, és más ideges állapotba szenved, kérjen iratot, ingyen bérmentve kapható a hatyru szabad gyógyszerárban.

Bortermelők figyelmébe!

Tisztelettel tudatom, hogy Deák Ferenc-utcán fönnálló gépműhelyemben újtalálmányu és szabadalmazott wasserkeretű és felülnyomásu

borsajtók és szőlőzuzókat

készítek, mely bármelyik külföldi gyártmányt is felülmulja.

A borsajtó **fatányérral** van ellátva, mustlé a vasrészekkel nem érintkezik, a törköly egy darabban kivehető.

Raktáromban minden nagyságban a legnagyobb választékban **de olcsó árakban** kapható.

Szives pártfogást kérek, tisztelett

Preizler Mór

malakatos és gépjavitó műhelye.

Csasz. és kir.

udvari szállító.

Fernolendit

A világon legjobb lábbeli fényesítő és fénycrém mindenféle világos és fekete bőrnek részére, mely kiváló szép fényt és tartósságot ad a bőrnek. Elhasznált peccétes, sárga vagy barna bőtnék a **Lyosin** egészen új fényt ad.

Alapított 1832. Gyári raktár Budapest V. Lipót-körút 24. (Briefadresse Wien III.)
Wasche kaufen Sien nur Brunn enseife Mindenütt kapható

A legjobb arc-
szépitő szer a

SERAIL-ARCZKENŐCS,

mely az arcot tisztítja, fehériti és bársony puhává teszi.

Minden ártalmas alkotórész nélkül!

Serail-szappan.

Epe-szappan.

Kitünő toillet szappanok a kenőcs használatához

Serail-crème. nappali használatra.

Serail-puder. Kiváló finom arczpor három színben, fehér, rózsza és krém. 1 doboz ára 1 korona.

Szerail-szájviz. A legjobb szájviz.

Kapható: dr. Rothschnek V. Emil, Mihalovics István, Tóth Béla, Füleky Pál, Muraközi László, Balázs Ödön gyógyszerész uraknál, valamint Jóna és Jóna urak droguerájában.

Továbbá a készítőnél: **RCZSNYAI MATYÁS** gyógyszerárba

Aradon, szabadságtér, valamint minden más gyógyszerárban.

Egy tégely ára 1 kor. 40 fillér

Egy kis tégely ára 70 fillér

Az üzletteljes felosztása miatt

hatóságilag engedélyezett

VÉGKIÁRULÁS.

Szifft Aladár

Piac-utca 24.

Schroll-féle chifonok és vásznak, női és férfi fehérnemű és téli alsó ruhák, női ruhaszövetek és posztók, téli fej- és nagykendők, asztalneműek és ágyterítők, batisztok, cartonok és zefirek, cérna pique és velour barehetek, selyem kendők, esernyők és fűzők, keztük, harisnyák és kötények, bélések és rövidárúk stb.

Az összes raktáron lévő áruk

gyári áron alul végkiárúsítatnak.

Az áruraktár berendezéssel együtt is eladó. — Az üzlethelyiség kiadó.

Szifft Aladár Piac-utca 24.

Végkiárulás.

Végkiárulás.

1904.

Őszi és téli divat újdonságok legnagyobb választékban legolcsóbban Hajdu- és Bihar megye elismert legnagyobb

Női- és leány felöltők, kalapok

áruházában

RÓZSA LAJOS

DEBRECEN, Kistemplom-bazár szerezhető be.

Emésztési zavarok

sok ezer bajnak az okai, tehát ajánlatik, hogy ezen bajon segíteni is kell. A Rohitsi Tempel forrás víz a napi borral vegyítve kitűnő hatású s minden más hason orvosság-nak elébe teendő. Kapható:

Hoffmann Józsefnél,
Budapest, Báthory-utca 8.

PÉNY

4% -os

törlesztéses kölcsönöket nyújtok budapesti és külföldi elsőrangú pénzüzetektől a földbirtok és ingatlan 3/4 értékeig I. és II. helyre 15-65 évig terjedő időtartamra. Személyhitelt papoknak, katonatiszteknek, állami- és magánhivatalnokoknak, kereskedőknek és iparosoknak kezes és kezes nélkül 1-15 évig terjedő időre gyorsan és diszcreten. Bank- és magánadosságok convertálása.

LÁNG SAMU

bankbizomány

Budapest VI., István-tér 16.

A kölcsön nem záloglevelekben, hanem készpénzben lesz folyósítva. Értékpapírok és részvények legmagasabb napi árfolyam mellett megvétetnek. (Válaszbélyeg.)

Koch testvérek

DEBRECEN,

PIAC-UTCA 51.

Csanak-ház

Budapest legnagyobb férfi-, fiu-, leányka- és gyermekruha áruházának debreceni fióküzlete

1904. szeptember 29-én

csütörtökön

megnyílik.

Az első nap bevételeinek tiszta jövedelmét a Debrecen sz. kir. város részére beszerzendő mentő kocsijavára adományozzuk.